

Dia Internacional. El passat divendres 30 de setembre es va celebrar el Dia Internacional de la Traducció, efemèride que reconeix el valor del treball de traductores i traductors. Aprofitem aquesta data per a conversar amb Núria Molines, traductora literària i professora de traducció a la Universitat Jaume I, sobre la professió.

Q Dins de la multiculturalitat d'aquest món, quin és el paper que ocupen les traductores? Poden ser eixe pont que connecta dues cultures i permet el diàleg?

R D'alguna manera fem una tasca de mediació en un món globalitzat i ens enfrontem als reptes que aquest planteja. No traduïm paraules, sinó tot un sistema cultural, creem un lloc en la nostra llengua a altres maneres d'entendre el món.

Q Quina importància té la traducció literària?

R Molta! Considere que les traduccions acaben formant part d'eixa base sobre la qual es crea la literatura nacional, per això també haurien de ser considerades com a patrimoni cultural d'un país. Com haguera canviat l'estil de determinats autors sense referències literàries traduïdes al seu idioma? D'altra banda, la traducció també és una manera de rescatar tot allò que s'ha quedat pel camí i que té un gran valor. Nosaltres llancem propostes a les editorials, intentem que llibres que es van quedar al marge es recuperen per mitjà de la traducció, que tinguin una nova vida.

Q En les teues paraules, com podries explicar el treball de traducció literària?

R Jo m'ho prenc com si haguera de tornar a escriure eixe llibre, però amb la responsabilitat interpretativa que comporta no tindre un únic camí marcat i haver de fer-se càrrec de cada decisió. Traduir és tornar a inventar un llenguatge. Has de llegir en profunditat l'autora, aprendre el seu idioma, trobar les seues marques

d'estil i la manera que té d'entendre la llengua i la literatura.

Q Hi ha un component teòric molt gran en l'ofici de traductora?

R Sí, a vegades es mira la teoria amb una miqueta d'escepticisme, però és precisament eixa teoria la que ens permet conèixer més opcions a l'hora de traduir i saber què implica cadascuna en termes ideològics, estilístics, ètics, etc.

Q Com valors l'estat actual de traduccions d'obres literàries a la llengua catalana?

R Crec que en els darrers deu anys, amb el naixement d'editorials mitjanes i xicotetes al panorama de parla catalana, ha millorat moltíssim la situació. Pense que ens trobem en un moment daurat en el qual s'està creant una base de lectores i lectors que abans només podien accedir a determinats títols en

castellà i ara ho poden fer en la seua llengua.

Q Quina seria una de les principals reivindicacions del sector?

R La millora de les condicions econòmiques i la visibilitat de la nostra autoria. A vegades se citen fragments de traduccions en ressenyes i nos'esmenta la persona que s'ha encarregat d'eixa traducció, que és l'autora d'eixa obra derivada, seria impensable amb una obra original, no?

«La traducció és una manera de rescatar llibres que s'han quedat al marge»